

verslag

Betreft	Bijeenkomst 'slimme combinaties voor waterveiligheid'
Vergaderdatum en tijd	11 juli 2013 16.00 - 21.00 uur
Vergaderplaats	Amersfoort Mariënhof
Deelnemers	Zie bijlage 1

Opening Wim Kuijken

'Gemeenschappelijke basis' – David van Zelm van Eldik

(zie bijlage 2 - presentatie over werksporen van DPNH voor meerlaagsveiligheid en eerste uitgangspunten voor de governance van 'slimme combinaties')

Reacties uit de zaal in slagzinnen: wie het initiatief neemt is belangrijk maar succesvolle samenwerking belangrijker; heldere besluitvormingstructuur moet georganiseerd worden; slimme combinaties kunnen ook binnen laag 1 (multifunctioneel gebruik); slimme combinaties vragen een gezamenlijke verantwoordelijkheid. (zie overigens ook bijlage 3: uitgeschreven versie van de mogelijke governance voor 'slimme combinaties').

'Dordrecht' – Presentatie Ellen Kelder

(zie bijlage 2 - presentatie over opgave en aanpak in Dordrecht)

Reacties uit de zaal in slagzinnen: Dordrecht gaat vooral om slimme combinaties binnen laag 1 (differentiatie, multifunctioneel gebruik); investeringen in laag 1 kunnen zo slim, dat geld over blijft voor gevolgebeperving; zorg voor handelingsperspectief voor burgers en bedrijven (wat kunnen ze zelf doen?); transparant zijn over risico's creëert energie in het gebied; samenwerking zorgt voor positieve verrassingen (en dus ongedachte oplossingen); eerst samen de inhoudelijke oplossingen uitwerken, daarna pas over verantwoordelijkheidsverdeling praten; voor samenwerking is geen afwegingskader nodig, maar wel tijd en vertrouwen!

‘Alblasserwaard/Vijfheerenlanden’ – Presentatie Luc de Vries

(zie bijlage 2 - presentatie over opgave en oplossingen in Alblasserwaard/Vijfheerenland)

Datum
18 juli 2013

Reacties uit de zaal in slagzinnen: dijkversterkingen in A/V vragen een enorme ruimtelijke herstructurering; koppel verschillende investeringen aan elkaar en prioriteer slim (dijkversterking en ruimtelijke ontwikkeling); ook hier levert samenwerking tussen water en ruimte verrassende resultaten & gezamenlijk draagvlak voor maatregelen; aandachtspunt in de A/V is de evacuatiefractie: hoe kan die omhoog en hoe borg je dat?; er is in de A/V tijd nodig voor verdere verkenningen.

‘IJssel-Vecht’ – Presentatie Herbert Bos

(zie bijlage 2 - presentatie over opgave en oplossingen in de IJssel-Vecht Delta)

Reacties uit de zaal in slagzinnen: dit lijkt een goed voorbeeld van ‘slimme combinaties’ van lagen 1, 2, 3; gewenst maximaal risico staat centraal en maatregelen worden daarop afgewogen; integrale gebiedsbenadering is succesvol dankzij gedeeld gevoel voor urgentie, samen vastgelegde ambities en onderlinge afhankelijkheid; benadering in IJ-V vraagt ‘pioniertijd’ en ontschotting van budgetten; voor toepassing van slimme combinaties is geen (structurele) wettelijke voorziening noodzakelijk, maar goede bestuurlijke afspraken met alle betrokken bestuursorganen; de geluidswal is geen kering maar houdt wel lang genoeg het water tegen...; op je eigen strepen staan werkt niet; over je eigen hek heen kijken werkt wel.

Bart Parmet/Wim Kuijken – samenvatting van de discussies en bespreekpunten voor het diner

Samenvatting:

- Belangrijk in alle voorbeelden lijken de timing en prioritering van investeringen.
- Ook in alle drie de presentaties terug te vinden: de noodzaak tot en enorme kansen van (bestuurlijke) samenwerking.
- Derde rode draad is het ‘slim combineren’ van de middelen die je inzet. Of het nu gaat om ‘slimme combinaties binnen laag 1’ (met mogelijkheden voor aanvullende waterrobuuste inrichting zoals in Dordrecht en Alblasserwaard/Vijfheerenland) of om ‘slimme combinaties van maatregelen’ uit de drie lagen van mlv.
- Bij de samenwerking hoort ook het duidelijk toewijzen van verantwoordelijkheden, voor ‘als het even moeilijk wordt’.
- Slimme combinaties zijn zowel mogelijk in de periode tot de verankering van de nieuwe normen voor de dijk, als na de wettelijke verankering van deze normen.
- Er liggen kansen voor een ‘nieuwe overheid’ met nieuwe vormen van samenwerking en verantwoordelijkheidsverdeling. De pilots zouden de ‘proeftuinen’ voor deze nieuwe overheid kunnen worden.

Bespreekpunten:

Datum
18 juli 2013

- Hoe kunnen we verschillende investeringsbeslissingen in de tijd slim combineren?
- Hoe houden we in een gebiedsproces de samenwerking op gang?
- Hoe gaan we om met onderlinge verwachtingen van de deelnemers in het proces?
- Hoe houden we de kennis op peil, ook na het DP?
- Hoe kunnen we per pilot accentueren wat we verwachten en wat moet worden getoetst en gecheckt. En missen we nog zaken in de pilots?

Het diner:

Patrick Poelmann:

- Belangrijk is om een robuust systeem te bouwen dat lang mee kan, met voldoende flexibiliteit om nieuwe inzichten mee te nemen. Heb de moed om planning en financiering op elkaar af te stemmen.
- Leg afspraken goed vast, voor als samenwerken even moeilijk wordt. Maak daarbij ook goede afspraken over hoe er gehandeld wordt bij geschillen.
- Behoud de positieve geest die er nu is rond het Deltaprogramma. Borg daarbij de opgedane kennis en monitor de resultaten.

Bert Boerman:

- Bouw voort op de historie van succesvolle samenwerking ('Ruimte voor de Rivier 2.0').
- Voorwaarden voor de succesvolle samenwerking zijn een gezamenlijk doel, ambitie in gebieden, een combinatie van wortel ('uitnodiging aan het gebied – geld beschikbaar') en stok (als je niet op tijd bent, wordt het een dijk), vertrouwen in elkaar ('de gun factor'), duidelijkheid op korte termijn (nodig voor goede programmering) en flexibiliteit voor lange termijn (om transities en creativiteit mogelijk te maken).
- Bestuurlijke infrastructuur stelt ons in staat om over grenzen heen te kijken en de goede prioriteiten te stellen. Als daar tenminste een disciplinerend tijdspad bij gezet wordt.

Tineke Schokker-Strampel:

- Kijk gericht naar de plek zelf, maar blijf oog houden voor het gebied daarbuiten. Of andersom: kijk over de grenzen heen maar houd focus op het lokale probleem.
- Neem de tijd. Ook na de Deltabeslissingen.
- Partijen moeten helder zijn over het eigen belang, de eigen verantwoordelijkheid, de eigen middelen. Zorg voor gedeelde urgentie, elkaar nodig hebben, gezamenlijke ambitie. Organiseer daarbij een gezamenlijke samenwerkingsstructuur. MIRT als voorbeeld?
- Maak goede voorbeelden.

Jasper Groos (ambtelijke tafel):

- Neem de tijd. Het starten van een paar stevige verkenningen voor slimme combinaties is al heel mooi.

Slotwoord Wim Kuijken

De Deltabeslissingen vormen een effectief kader teneinde daarna gericht verder te kunnen. Wel tempo maken waar relevant voor de deltabeslissingen, maar ook een beetje rek inbouwen voor de concrete uitwerking.

Datum
18 juli 2013